

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Necesitatea unei reviste pentru familii.

de **Dr. Teodor Botiș** Rectorul Academiei Teologice din Arad.

E un simpton îngrijorător al zilelor noastre și criza vieții familiare. Degradată taina căsătoriei în cele mai multe state moderne la un act pur civil, la un contract vremelnice se încheie legal în fața autorității civile și care se poate desface, când cer interesele unei părți, în concepția omului „luminat” din zilele noastre, tot mai mult se întunecă noțiunea nunții creștine și caracterul ei de taină, tot mai mult se desconsideră cerințele ei esențiale: sfințenia, tăria și unitatea.

Mulțimea însoțirilor conjugale, cari se termină cu dezastre morale și materiale, denotă, că la încheierea lor au predominat considerații și interese pur materiale.

Slăbind sentimentul religios și de răspundere înaintea lui Dumnezeu și a societății, concepția materialistă a vieții, lupta grea pentru existență, emanciparea greșit înțeleasă și practică a sexului feminin și introducerea obligatoare a căsătoriei civile, sunt tot atâtea cauze și factori, cari au contribuit la destrăbălarea și falimentul și a vieții familiare.

Concubinatele și divorțurile atât de *excepționale* în vremurile cu moravuri mai *patriarhale*, dar mai onorabile ca cele din zilele noastre, se înmulțesc an de an.

Avorturile artificiale zugrumă an cu an mii de vieți omenestii. Statisticile oficiale înregistrează contingente tot mai mari de copii nelegitimi — „ai nimărui.”

În București au fost în anul 1927 nașteri 9719, din cari 2050 sunt copii nelegitimi și 81 găsiți. La oficiul stării civile s'au oficiat 4368 căsătorii și s'au înscris 720 hotărâri de divorț.

În eparhia Aradului — teritoriul de azi — erau la anul 1895, pe timpul introducerii că-

sătoriei civile, 5238 conviețuri nelegiuite, și 1910 copii nelegitimi, în anul 1926 avem 12.230 însoțiri nelegiuite și 2092 copii ai nimărui.

Deci în timp de o generație situația s'a agravat prin numărul înspăimântător al căsătoriilor nelegiuite. Dacă mai adăugăm la numărul de 12230 de concubini, pe care le înregistrează statistica oficială a eparhiei pe anul 1926 și tristul cortegiu de păcate, vădite și nevădite, ce însoțesc aceste conviețuri nelegiuite: Tâmpirea totală a sentimentului etic și religios, peirea pudoarei și a respectului social, *biruința* animalității asupra demnității omenestii și creștinești, vom fi în măsură a aprecia pe deplin și obiectiv marea primejdie ce amenință biserica și statul de o potrivă.

Familia e temelia vieții sociale și factorul cel mai important în cultivarea spiritului public. Biserica și statul își clădește organismul său social pe instituțiunea d-zeească a căsătoriei.

Temelia ei firească și etică și realizarea înalțelor ei scopuri în cadrele principiilor veșnice ale moralei creștine, e totodată și baza existenței bisericii și a statului și condiția tăriei și prosperării lor.

Atăcată familia de germenii corupției, denaturată și lipsită de sfințenia și unitatea ei originală, slăbită în bazele ei etice și degradată dela rangul ei sacramental la o simplă însoțire contractuală, convențională, amenință cu dezagregare și înaltele și marile societăți, a căror fundament e după orânduirea dumnezească.

În fața acestei situații biserica lui Hristos nu poate rămânea impasibilă ori indiferentă.

Sfârșirile ei laudabile de a înălța viața religioasă morală la idealul creștin prin evan-

ghelizarea vieții, misiunea ei de a mântui sufletele, trebuie să se îndrepte în primul loc asupra familiei, căci fără familie creștină nu există viață — biserică creștină. În lipsa unui element social capabil de a pune în aplicare practică doctrina și morala creștină, viața noastră bisericească rămâne stearpă și fără rod și ajungerea scopului final al chemării preoțești: sfințirea vieții individuale și colective și mântuirea sufletelor e un ideal lipsit de cele mai elementare realizări practice.

Pornind dela aceste premise, din trista realitate, care e o destrăbălare asemănătoare celei de pe timpul Mântuitorului nostru Isus Hristos și din marea importanță a familiei pentru societatea creștină (Mat. 19, 4-6; Evr. 13 4; Eps. 5, 22-32), nimeni nu va contesta concluzia lor firească, că unul din cele mai importante obiecte ale misiunii interne bisericești e familia în scopul de a salva de denaturări, corupție și peire bunurile ei: copii, credința și ființa ei sacramentală („proles, fides, sacramentum.“ Fer. Augustin: De bono coniug.)

În imperativa operă de renegerare a vieții familiare, pe care alte confesiuni, în situații mai favorabile, au întreprins-o, având rezultate plausibile și binefăcătoare, vechile cadre și metode ale activității și îngrijirii pastorale în raport cu familia vor trebui lărgite și perfecționate, potrivite și adaptate cerințelor vremurilor și prin editarea, din partea bisericii, a unei reviste pentru familia ortodoxă.

Biserica noastră ortodoxă întregită dispune azi de o bună presă periodică pentru știința teologică și literatura bisericească („Biserica ortodoxă“, „Revista teologică“).

Pentru luminarea credincioșilor, apărarea și întărirea credinței noastre strămoșești în masele largi ale poporului avem ziarul săptămânal. „Lumina satelor“ și „Dumineca ortodoxă“, precum și „Biblioteca Creștinului Ortodox“ din Arad.

Eparhiile își au organele lor oficiale, dintre cari unele ies din cadrele publicațiilor de ordin administrativ și îmbrățișează cu laudabilă râvnă și probleme actuale din toate ramurile vieții bisericești.

Își au organele lor de publicitate chiar și monahii și cântăreții bisericești, iar clerul secular se manifestă în public și își apără interesele profesionale în coloanele ziarului „Crucea“

Revistele teologice și organele oficiale și pentru popor își au însă menirea lor specială: cultivarea științei teologice, luminarea clerului și a poporului și îndreptarea organismului social al bisericii în ogașul legilor și corespun-

zător necesităților ce-le impune evoluția firească a unui mecanism social în funcție și dezvoltare.

O revistă pentru familie are scopul special, ca în lumina doctrinei creștine se mențină și să întărească conștiința în originea și instituțiunea dumnezeiască a căsătoriei și caracterul ei de taină a Legii noii și să îndrume toate funcțiunile naturale și sociale ale familiei și a membrilor ei în cadrele și în spiritul moralei lui Hristos, ridicând la un adevărat cult respectul familiei.

Fiind familia cea mai puternică bază a ordinii sociale și cel mai important factor în cultivarea spiritului public, de sine urmează, că o revistă pentru familia ortodoxă va îmbrățișa toate problemele sociale ce frământă societatea de azi și va lumina aceste probleme în spiritul Evangheliei lui Hristos.

Dar familia e și principalul agent educativ, care dă copilului creștere fizică, intelectuală și religioasă-morală. O revistă pentru familie se va ocupa deci și va da și problemelor de educație, atât de necesară în zilele noastre, importanța cuvenită, în ea membrii familiei vor avea o călăuză sigură și un sfătuitor sincer.

Va ține trează și va întări conștiința religioasă și ortodoxă în membrii familiei, va duce și vesti pe Hristos în casele credincioșilor.

Prin cetirea ei se va forma o disciplină spirituală, se va creia o mentalitate socială creștină și prin aceasta va contribui la consolidarea bisericii și a neamului.

O revistă pentru familie va grăi în primul loc inimilor. Scrisă nu de teologi savanți, dar seci, ci inspirați, ea va trezi conștiințele amorțite și mințile desorientate și le va îndruma și conduce la o concepție mai idealistă a vieții, la practicarea mai intensivă a virtuților creștine și naționale, la un creștinism mai activ și un naționalism mai productiv și constructiv.

Contra primejdiei morale, ce amenință sufletele și stinge sentimentele de probitate, de pudoare, bogata și înfloritoare literatură pornografică din zilele noastre, o revistă pentru familie va lumina sufletele, va întări voințele și va paraliza infecția imoralității, ce se furișează în suflete prin publicațiile sectare și pornografice.

Prin publicarea unei reviste pentru familia creștină biserica își va continua, — potrivit necesităților, ce le impun vremurile schimbate, rolul important și necontestat ce la avut dela început de a îmbogăți sufletele încredințate îngrijirii sale prin revărsarea lumi-

nei și a culturii, prin nobilitarea sentimentelor și îndemnarea voinții spre fapte de caritate creștină

O revistă pentru familie va fi un puternic factor în opera de educație a neamului și de îndrumare a vieții lui sociale; ea va paraliza influința desastroasă, veninul ce-l picură în suflete paginile presei fără răspundere, răspândirea în scris a minciunii, calomniei și a intrigilor politice, zăpăceala conștiințelor și coruperea sufletelor în urma anarhiei culturale și libertinajului moral din zilele noastre.

Familia creștină e nucleul împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Deci o revistă pentru familie prin scrisul său, prin învățăturile și îndrumările ce-le va da, va înălța sufletele spre o înțelegere în spirit creștinesc a scopurilor și rosturilor vieții noastre pământești, și va sprijini direcția învățătorială a bisericii de a forma din membrii familiei creștini luminați și activi: ostași ai împărăției lui Dumnezeu pe pământ.

Criza sufletească.

Na-i ce să te faci! Biruința în viața aceasta este acelor harnici și cuminți.

Bilanțul muncii, fără cuminenție, este foarte ușor de făcut: *puteri irosite, fără nici un rezultat*. Nu e destul să muncești, ci să muncești cu mintea, atunci ai făcut deabea ceva pentru tine și pentru mulțime. Toate popoarele muncesc în felul lor, dela cele mai sălbatice până la cele mai culte. Intre omul din Paris și între cutare gură căscată din extremul orient, care așteaptă să-i pice ceva în gură nu există deosebire în ce privește greutatea muncii.

Poate Francezului din Paris, care aleargă toată ziua nu-i cade așa de greu munca, ca leneșului din orient care să gândește de 10 ori până să hotărăște să se întarcă de pe o parte pe cealaltă. Nu în muncă poate fi deosebirea ci în mintea care conduce și regulează munca. De aceia un popor lucră cuminte și în urma muncii lui răsar roade frumoase, iar alt popor lucră înainte și apoi rezultatul se va vedea el mai târziu.

De ce nu ar putea fi și la noi pe toate terenele cum e la alții. Răspunsul e limpede. „Noi nene trăim în o criză sufletească”.

Dupăce vom trece prin criza aceasta, toate lucrurile au să se îndrepteze dela sine. Adevărul este însăși; criza sufletească, dacă nu cauți să o vindeci devine boală permanentă. Dacă vrei și î-ți convine poți să trăești un veac întreg tot în criză sufletească. Chiar în

acest punct se arată puterea de viață a unui popor. Este în stare să curme criza sufletească, va merge bine, nu e în stare să înfrângă criza sufletească va merge rău.

În cutare sat unde în Dumineci și sărbători băjbăe crășmele de oameni tineri și bătrâni e vorba să se zidească o casă culturală după un plan foarte frumos. Treburile însă s'au împedecat fiindcă un guraliv al satului badea Ion este în criză sufletească. „El nu vrea și e în stare să invenineze jumătate de sat cu fel de fel de minciuni, în alta parte a lumii acest badea Ion este simplaminte dat afară ori bătut bine, la noi e vecinicul stavilar care nenorocește pe toți intelectualii satelor.

„Hia! mă rog așa e cum vrea poporul” Sunt sigur că dacă ar veni un american și ar vedea democrația noastră s'ar înspăimânta așa de grozav încât cu vaporul proxím ar pleca și nu s'ar opri, să privească îndărapt, până acasă.

Suntem un popor, care concepem în felul cel mai nenorocit democrația.

Democrația nu înseamnă ca să cheltui zeci de mii de lei și sute de zile tinere frumoase ca să crești pe un preot și apoi să-l dai pe mâna lui badea Ion care „cu criza sufletească” are să se ducă în mormânt, fără vindecare de această boală.

Asta poate însemna orice numai democrație nu, fiindcă democrația este felul de viață socială unde se respectă drepturile fiecărui om. În democrația noastră badea Ion a luat tot și nu a mai lăsat nimic pentru ceilalți.

Este foarte frumos să ne închinăm formulei „cum vrea poporul” și apoi fie cum o fi, dar datori suntem să ne aducem aminte, dacă vrem să ne meargă bine și să trăim pe pământ mulți ani, că alături de popor mai sunt și alte puteri de cari trebuie să ascultăm.

Întâia putere este Domnul, de care încă este bine să ascultăm. Mai întâi să zicem: este așa cum vrea Domnul cel din ceruri și apoi cum vrea poporul.

Voia noastră trebuie mai întâi să o potrivim cu voia lui Dumnezeu și apoi cu voia poporului, fiindcă altcum înzădar ne ostănim să zidim casa bunătăților.

În al doilea rând poate ar fi bine să ascultăm și de cultura și experiența de veacuri a omenimei. Doamne câți oameni mari au trăit și au murit în cea mai mare mizerie numai ca să poată face evident un mare adevăr. Câți ochi au trebuit să se stingă, ca să facă mai ușoară vederea ochilor urmașilor. Ce frumoasă și ce bună este cultura omenească

și ce fericiți sunt cei ce știu să guste din dulcelele ei. De aceea îndrăsnesc să categorisesc lucrurile astfel. Mai întâi voia lui Dumnezeu apoi învățămintele culturii omenesti, și după aceasta doară voia poporului și mai la urmă de tot voia lui badea Ion cel cu criza sufletească permanentă.

Dr. Ștefan Cioroianu.
protopr.

+ Protopopul Adrian P. Deseanu,

Marti în 31 Ianuarie cor. a încetat din viață — după grele și lungi suferințe — în clinica chirurgicală din Cluj, distinsul protopop al Vascăului, *Adrian P. Deseanu*.

Vestea morții sale neașteptate și timpurie a impresionat adânc pe toți aceia, cari l-au cunoscut, apreciat și iubit pentru nobleța și bunătatea sufletului său ales. Inzestrat cu rari și îmbelșugate daruri ale grației dumnezeiești, protopopul Deseanu era o personalitate marcantă și impunătoare, o figură reprezentativă a clerului ortodox din Ardeal.

Născut în Arad, la anul 1869, ca fiu al marelui român și „anteluptător național”, *Ioan Popovici-Deseanu*, deputat în dieta ungară, inriconsult al eparhiei Arad și fruntaș al vieții noastre publice din aceia epocă. Mamă-sa, o femeie distinsă, era nepoata episcopului de pie memorie, Gherasim Rațu.

În casa părintească, care era pe acelea vremuri centrul vieții sociale și politice a Românilor arădani, s'a lucrat de o educație aleasă și și-a însușit o cultură și o rutină socială, ce-l înalță peste semenii săi.

După terminarea școlaelor secundare își continuă studiile — ca bursier al eparhiei Arad — la facultatea teologică din Cernăuți. Rămas însă încurând orfan, dimpreună cu 3 surori, e nevoit a-și întrerupe studiile și a-și face stagiul militar la Reg. 33 din Arad. Contemporanii își vor aduce aminte, cum într'un moment de revoltă sufletească „voluntarul” Deseanu, în timp de 5 minute evacua cafeneaua „Vaș”, (azi „Cornul Vânătorilor”) de mulțimea străinilor, cărora nu le conveneau cântecele românești și nu observară ținuta cuvenită, când lăutarii intonară — la ordinul lui Deseanu, — imnul împărătesc.

Terminat fiind „anul de voluntar”, la invitarea fruntașilor din Bănat intră în redacția ziarului „Dreptatea”, al regretatului Dr. Valer Braniste, din Timișoara. După întemnițarea fericitului Braniste ia asupra sa redactarea acestui organ de apărare națională, în calitate de redactor responsabil. Spunea adeseori că timpul petrecut în redacția ziarului „Dreptatea” și în societatea luptătorilor naționali din Bănat, în frunte cu Alexandru Mocsonyi, a fost cea mai frumoasă epocă din viața sa.

După eliberarea lui Braniste, trece, dimpreună cu el, la ziarul „Patria” din Cernăuți și-și rela firul studiilor întrerupte.]

Pe acele vremuri Bucovina era terenul unor lupte aprige între elementul românesc și cel rutean, sprijinit de guvernul central din Viena. Partidul rutenilor tănări, în frunte cu cavalerul Vasilko și profesorul Smal-Stocki, pretindea înființarea unei episcopii rutene, împărțirea fondului religios, catedre la facultatea teologică și posturi în consistorul arhidiecezan. În

luptele elementului românesc din Bucovina contra pretenziunilor rutene, tânărlimea universitară română grupată în societatea academică „Junimea”, în frunte cu Dr. Gheorghe Popoviciu Iancu Nistor, Burduhos Adrian Deseanu, Victor Braniste, Dori Popovici, Slujanschi și publicistul și scriitorul Mihai Teliman, își avu rolul său însuflețit de un înalt idealism și avânt tănăresc.

Șeful echipei combatante a tânărlimei era studentul Deseanu — și prin felul său de a fi și de-a reacționa contra ținutei provocatoare a taberei contrare, la alegeri și manifestări naționale, deveni figura legendară („Sudu-mare”) din viața universitară, cunoscută în întreg ținutul Bucovinei și eternizată în foiletoanele („Adrian Sudul”, „Arestarea lui Dreifuss” etc.) din „Patria” și „Sentinela”, scrise de regretatul Mihai Teliman.

O demonstrație la gară, în primăvara anului 1899, contra bătrânului metropolit Aracadie Ciupercovici, care nu apăra cu destulă energie drepturile Românilor băștinași, contra veneticilor din Galiția, avu drept urmare expulzarea — dimpreună cu Braniste — și a studenților Deseanu și Victor Braniste de pe teritoriul Bucovinei. Luat la goană de poliția austriacă, în vara anului 1899 trecu granița României — la Ițani. Petrecu un timp în București și colaboră la revista „Floarea Aibastră” a lui Iorga, de unde se reîntoarce la Arad și ocupă la Consistorul eparhial postul de referent ajutător în senatul episcopesc. În 1900 e ales paroh în comuna Jaca, azi în Ungaria, unde prin activitatea sa își câștigă dragostea credincioșilor, pe cale de a fi pierduți pentru neam, admirația străinilor prin cuvântările sale frumoase și aprecierea superiorității sale eparhiale. La anul 1909 î ale protopop al Vascăului, în care calitate a funcționat cu vrednicie și încunjurat de stimă și iubire, până la moartea sa. A înzestrat tractul cu o splendidă casă și cu o bibliotecă protopopească. A fost membru aproape în toate corporațiunile noastre bisericești și deputat în cameră.

Înmormântarea adormitului în Domnul a avut loc Joi în 2 Februarie în Vascău, servind prohodul P. S. S. arhiepiscopului Andrei Crșanul, în fruntea unui sobor de preoți. La sfârșitul prohodului P. Sf. Sa a rostit un înduioșetor panegiric.

Prin trecerea din aceasta vale a plângerilor a protopopului Adrian P. Deseanu un suflet nobil și de elită s'a luat sborul veșniciei, un vechiu și idealist luptător a depus armele în fața maiestății morții Cei ce te-au cunoscut și iubit, cei pe cari i-ai animat și înveselit cu vraja personalității tale, cu temperamentul tău jovial și năvalnic, înalță rugăciuni pentru odihna, sufletului tău și păstrează cu pietate amintirea faptelor tale.

Prietenul Todor.

Unde a fost leagănul omenirei?

Este încă problematic faptul dacă obiectele și tablele de inscripție desgropate de curând în jurul renumitelor izvoare „Vichy” din Franța sunt ori nu niște simple falsificări, ori că provin din epoca de piatră, sau poate dintr'o perioadă cu mult mai anterioară ori ba. Comisiunea internațională, care de prezent petrece pe locurile acelea afirmă hotărât, cumcă așa numiții „Glozeluști” se află pe căi rătăcite. Astfel războirea

între cele două partide de savanți este încă în curs. Stăm înaintea descoperirii leagănelui omenirii, respective înaintea stabilirii vechi, ce nu se mai poate susține.

Abia trece câte o lună, ca să nu sosească o nouă veste surprinzătoare că: iată au descoperit patria străbună a omenirii! Dintre leagănele „descoperite până” acum putem aminti pe nimerite următoarele: Pustia — Gobi Turchestan, Pomerania — Posteroară, Java, Brazilia, Scandinavia, Honduras' America de Sud, Congo, Ceylon, polul nordic ș. a.

Părerea generală propagată în școli, că punctul de mănecare al culturii umane este regiunea dintre râurile Tigru și Eufurat, apare deja ca o fabulă înaintea tuturor oamenilor luminați din timpul de față. Presupunând, că ar fi probată într'un mod mai pe sus de ori-ce îndoială veritatea obiectelor glozeliste, însă chiar și atunci ar lipsi exactitatea aserțiunii lui Solomon Reinach, în senzul căreia obiectele aflate, amintite mai sus, ar proveni dintr'un timp d'înainte de asta cu cinci — șase mii de ani. Și dacă am și accepta de dovedită aserțiunea aceasta, s'ar provoca îndoiele față de învățăturile predate în școli, conform cărora cultura noastră străveche a provenit din valea râului Eufurat.

Obiectele descoperite la Glozel nu sunt făurite din metal deci trebuie că acelea provin din epoca de piatră. Dâșii recunosc teoria generală, că dezvoltarea tehnică a decurs pretutindenea uniform, dar nu se gândesc la aceeași, că leagănelul culturii de mii de ani din Asia vestică a trecut mai înainte peste așa numita epocă de piatră. Cartea lui L. Albert intitulată: „Biblia străveche a Indogermanilor” tratează mai întâiu teza, că obiecte de metal au făurit pentru prima dată oamenii din regiunea Caucazului pe cari apoi emigranții de acolo le-au adus cu sine în Europa. Din aci se vede lămurit cumcă la oamenii, cari au trăit pe teritoriile terestre ale Asiei de West, confecționarea de obiecte din piatră este de o proveniență de dată anterioară. Deci obiectele aflate întru cât ar proveni de fapt din epoca de piatră, acelea au ajuns în Franța pe pe calea emigranților din Asia vestică

Față cu aceasta constatare de unde și cum se poate dovedi, că hăburile și alte vechituri mărunte descoperite la Glozel ar putea privi la un trecut de douăzeci mii de ani? Astfel apare foarte curios faptul, că un arheolog atât de celebru, pe cum este Solomon Reinach, vrea să facă lumea să creadă că leagănelul omenirii ar fi tocmai Franța lui iubită și că de aci ar fi pornit cultura umană, care s'a stâns și apoi iarăși a trebuit importată din orient,

Atari cazuri numai așa se pot executa dacă se retace credința în Biblia evraică și se falsifică în mod nerușinat cunoștința istorică cea mai, veche a omenirii de r să albă: „Biblia străveche”. Din aceasta cronică, care fără îndoială este veritabilă și deamă de crezut, putem vedea, cumcă emigrările în masse din Asia de West în Europa orientală și-au fost luat începutul înainte de asta cam cu vre-o patru mii de ani. În modul acesta a fost complexită Franța de Sud Aquitania de mai târziu de către coloniștii Galliberi veniți din Spania... Aceștia iarăși după „Biblia străveche” au provenit din Georgia de astăzi.

Este meritul lui L. Albert, descoperitorul „Bibliei străvechi”, care trăește azi în Londra, cumcă pe Sumeri, cari locuiesc în regiunea Eufuratului, i-au defi-

niat de protopărînții a unei singure rase de geniu și că originea geniului au derivat-o dela Sumeri. Iar unde s'a născut cultura de acolo a emanat și omenirea. Leagănelul culturii este deci indentic cu leagănelul omenirii.

Scopurile de colonizare și formarea de națiuni încă se țin de motivele cele mai vechi ale evoluțiunii. Dar de unde au provenit coloniile? Poate din Glozel, Scandinavia Pomerania? Hotărât că nu. Ci tocmai din Mezopotania au trecut în Caucaz și de acolo s'au răspândit în toate direcțiile rozet de vânt. Este de tot natural aceea, că oamenii, primitivi fără îmbrăcăminte au putut viețui numai în zona toridă sub clima fierbinte și pentru ca să poată înainta spre Nord mai întâiu au trebuit să inventeze vestimintele. Europa nordică și însăși Franța de mijloc deja din aceasta singură cauză nu au putut fi patria străbună a omenirii.

E o absurditate formală și aceea presupunere, cumcă Francezul din Glozel ar fi știut inventa alfabetul înainte de Fenicienii. Ori că sunt aceștia niște simple falsificări, sau că provin din perioada feniciană. În Mezopotania și în Egipt s'au desgroat nenumărate semne de inscripție, a căror vechime de mai multe mii de ani este evidentă. Cele două reviste mai vechi ale lumii antice: Biblia și „Biblia străveche” sunt operele alor două popoare cunoscătoare de scrisoare cari au venit din Mezopotania. Fenicienii, cari se îndeletniceau cu comerțul dela sinul persic până la marea mediterană, au fost silți, ca să inventeze și să folosească alfabetul.

Toate urmele conduc spre una și aceeași direcțiune și dacă pe câte un profesor german îl persecută ideile fixe căutând patria străbună a Germanilor în regiunea polului nordic, toată munca lui ar fi tot atât de fără prospect și fără scop, ca a domnilor d'alde Reinach, cari se căznesc a descoperi leagănelul omenirii și pretind a-l fi descoperit tocmai în regiunea Glozel de lângă Vichy.

(Tradus din „Temeșvári Hirlap 296 din 31 Dec. 1927)

Săuniculaul-mare, la 12. Ianuarie 1928.

Nicolae Fizeșianu
protopop mil. ort. rom în retr.

Din activitatea practică a Academiei Teologice din Arad.

Predică

rostită în capela penitenciarului din Arad,
la 27 Decembrie 1927.

de I. N. Popescu,
student-teolog.

FRAȚILOR!

Mai întâi de toate vă rog ca să nu fiți îndoelnici de venirea noastră în acest sf. locaș de unde se înalță rugăciuni către D-zeu, căci noi nu venim cu gânduri rele, nu venim din curiozitate ca să vedem pe unii frați ai noștri, cari din ispășirea unor păcate sunt puși în astfel de stare, nu venim cu scopul de a vedea acest palat al celor osândiți trupește, nu venim din interese anumite, ci noi viitorii păstori sufletești de mâine, îmboldiți de dragostea mare ce avem față de chemarea noastră, am început a face apostolat în orișice locaș de închinare ajutând pe preoți fie cu fapta, fie cu cuvântul la aruncarea sămânței celei adevărate în sufletele acelor credincioși, cari mărturisesc pe Dumnezeu.

Am venit ca să luăm parte la sfânta jertfă cea fără de sânge a bunului Mântuitor ce se aduce pentru ertarea păcatelor noastre, am venit ca împreună cu D-v să ne rugăm Celui Atat puternic, ca să ne dea putere sufletului ca să vedem greșalele noastre și să ne ferească de a mai cădea în păcat.

Deci sufletele noastre unindu-se și prin mijlocirea părintelui ce aduce jertfa și se roagă pentru noi, să coborîm pe Hristos în inimile noastre, căci Mântuitorul a zis: „Că unde sunt doi sau trei adunați în numele meu (adică în Biserica Sa) voi fi și eu în mijlocul lor.“

Dar pe noi ce vă vizităm nu numai sub dragostea cea mare a viitoare noastre misiuni, ci și o altă însușire a sufletului nostru ne îndreaptă pașii la D-v, e acea virtute a dragostei, ai iubirei aproapelui, a iubirei ce trebuie să aibă un păstor sufletesc: „Ca să se bucure cu cei ce se bucură și să plângă cu cei ce plâng“. Dar această iubire se cere și oricărui creștin ortodox care trebuie să imite pe păstorul lui sufletesc, care este reprezentantul lui Hristos și al apostolilor.

Deacea în predica mea am să vă dezvolt un subiect intitulat: „Iubirea adevărată în D-zeu și aproapele.“

Fraților!

Știm că bunul D-zeu ne-a făcut, că El ne poartă de grijă și că pe El trebuie să-L ascultăm. Căci El este acela care ca dintr-o comoară fără fund revărsa asupra noastră bunătățile Sale; El este acela care ne conduce în călătorii; El este cel ce întărește sufletul și-i mângăie pe cei ce stau în închisori. Ii pare rău de faptele lor, dar așteaptă ca ei să se reîntoarcă, căci nu voește moartea păcătoșului, ci să se întoarcă și să fie viu. Din tot ce vedem că există în lumea aceasta, pe om îl iubește mai mult fiindcă este chipul și asemănarea Sa.

Dacă D-zeu iubește toate creaturile Sale, pe om care este asemenea Siesi, nu? S'ar înșela amar cel ce-ar crede astfel Pe om D-zeu, pe lângă toate celelalte calități, l-a înzestrat și cu libertatea voiei. adică de a face ceia ce voește, l-a făcut pe om ca să muncească, să fie cinstit și drept Munca, cinstea și dreptatea sunt trei surori, cine le desparte își face singur rău. Omul cei drept muncește, dar vedeți că sunt unii oameni deși amestecă munca cu lăcomia, care este o ispită a diavolului, ce nu lasă pe om să fie cinstit. Lăcomia face pe om să înșele, să spună minciuni și să nu se țină de cuvânt Legea Domnului zice ca să fim cumpătați în toate, să ne mulțumim cu cât câștigăm pe cale cinstită, să ajutăm pe aproapele nostru, să ne iubim ca frații, căci toți suntem fii a unui părinte Ceresc care ne-a creiat și ne-a pus la îndemână totul, ba ca să-și arate iubirea Sa nemărginită față de noi, pe însuși Fiul Său S-a dat jertfă pe cruce ca să ne scape de păcatul strămoșesc. Domnul Isus Hristos prin moartea Sa pe cruce și prin învierea Sa din morți, a prăbușit împărăția diavolului, ne-a scos din legăturile întunericului scoțându-ne la lumină, ne-a scos din cei morți și ne-a ridicat la cer. Vedeți câte dragoste a avut D-zeu față de oameni.

A trimis pe Fiul Său ca să l-a corp omenesc ca toți să-L vadă și să-i asculte învățăturile Sale D-zeești, cari duc la mântuire, ridicându-ne la treapta de fii ai lui D-zeu și noi să ne numim frați. El a zis: „Intru aceasta vor cunoaște toți că sunteți fii mei. de veți avea dragoste întru voi.“*) Aici nu spune că între bogat și sărac, între stăpân și servitor, între sănătos și bolnav să fie deosebire, ci toți trebuie să se iubească. V'arăt și un exemplu al iubirei aproapelui: „Un bogat dimpreună cu fiul său, au plecat la plimbare, luând după ei și pe robul lor. Pe când erau pe malul unei ape adânci din greșală robul căzu în apă.

Tatăl băiatului zise fiului său: Aruncă-te repede în apă și scapă-l! La aceste cuvinte cei de față se minunară de bu-

nătătea celui stăpân cu robul său și ziceau: „Ar părea că D-l ține mai mult la rob decât la fiul său. Ca și acest stăpân a făcut și D-zeu care și-a lăsat Fiul să moară pe cruce, pentru a ne mântui pe noi robii săi. Fericitul Augustin zice: Pentru a mântui pe robul Tău, Tu Doamne ai jertfit pe însuși Fiul Tău“. Dar să ne gândim și noi: ce s'ar spun despre un asemenea rob care nu și-ar iubit stăpânul?!*)

Tatăl Ceresc ne-a spus ca să nu dorim răul altuia, să iubim pe aproapele nostru ca pe noi înșine. Noi în schimb am uitat aceasta, că nici pe noi înșine nu ne respectăm, asta-i din cauză că nu ținem în seamă legea lui D-zeu și ne lăsăm sfătuiti diavolului.

Acela iubește pe D-zeu, care iubește pe aproapele său, dar această iubire să nu fie mai presus decât cea față de D-zeu, căci iată ce zice D-l Isus Hristos: „Că cel ce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine; și acela ce iubește pe fiu sau pe fică mai mult de cât pe mine nu este vrednic de mine (Matei 10,37)“. Am să vă dau un exemplu de astfel de iubire care zice: „Să iubim pe D-zeu mai mult decât orice.“

Sfânta Perpetua trăia în căsătorie fericită și tocmai era mama unui copil când fu denunțată la guvernatorul păgân din Cartagina c'ar fi creștină. Pe vremea aceea, a fi creștin, era o crimă vrednică de moarte. Guvernatorul păgân dădu ordin ca să fie aruncată numai decât în închisoare. Tatăl femeii, care era păgân, auzind de pedeapsa ficei sale, se duse la ea și îngenunchi se rugă ficei sale ca să nu facă lui și familiei rușinea de a se numi creștină. Perpetua știu bine ce era ea datoare ca fică tatălui ei și ca creștină Mântuitorului ei. Deaceea declară tatălui ei cu respect, cu cuviință și hotărât: „Sunt creștină tată și D-zeuul nostru, Hristos zice: „Cine iubește pe tată mai mult decât pe mine, nu este mie vrednic.“ Bătrânul plecă nemângăiat și aduse pe mama și amândoi întrebunțară mijloacele pentru a schimba hotărârea ficei sale prin rugăciuni, fâgădueli, lacrimi, apel la iubirea de tată și de mamă, la cinstea familiei și mânia care le-ar produce-o osândirea ei la moarte.

Dar Perpetua rămase statornică și repetă: „Sunt creștină iubiți părinți și M-torul spune: „Cel ce iubește pe tată și pe mamă mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine“. Ei bine, au plecat părinții și au venit a treia oară cu cea mai grea ispită pentru Perpetua. l-a adus copilul ei în vrstă numai de câteva luni, ca o bună mamă l-a luat, l-a pus la inimă, l-a sărutat plângând, și prinzând curaj l-a dat înapoi părinților zicând: „Sunt creștină iubiți părinți și D-zeu și M-torul meu spune, „Cel ce iubește pe tată, pe mamă, pe fiu sau pe fică mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine“.

Ce asalt greu era aceasta asupra unei inimi creștinești!

Pe când bătrânul tată i se ruga înghenunchi ca să lapede creștinismul, iar ea nevrând, a fost lovită în cap, de un servitor al închisorii. Dar Perpetua rămase tare. Ea știu că acela căreia îi jertfise totul, îi va răsplăti însuși. Deci iubirea către D-zeu a biruit iubirea către copil, către părinți, către întreaga familie, către toate bunurile. Aceasta era iubirea către D-zeu mai presus de orice (Morală Scriban).

Câtă deosebire e între această femeie, sf. Perpetua, și noi cei de astăzi!! Lumea de astăzi aleargă după averi, petreceri și fapte trușești și deaceea uită învățătura Evangheliei și îndepărtându-se de ea, s'apropie de calea pierzării călcând în picioare dreptatea, adevărul, cinstea, iubirea aproapelui și mai ales iubirea desăvârșită pe care trebuie să aibă în D-zeu.

Noi în viața aceasta suntem ca niște călători cari au ajuns la o răspântie și nu știe pe care drum s'apuce ca să ajungă la scopul dorit. Deaceea iubite creștine, de vrei să ajungi la fericirea veșnică urmează calea lui Hristos, vin-o

*) Ioan 13.35.

*) Morală Scriban.

la Biserică și aici îl vei găsi, coboară-L în inima ta ca să te întărească și să te învrednicească a te numi cu adevărat creștin a sfintei Lui Biserici, pentru care s'a dat pe sine jertfă pe cruce ca s'o întemeze și toți câți vor intra în ea să se măntuiască, (să se sfințească) și să se numiască fii ai lui D-zeu.

Deacea când vă va elibera din aceste ziduri și vă veți duce la casele voastre, la părinții voștri, la copiii voștri să vă înnoiți sufletește schimbând cugetele rele cu cele curate și să vă duceți regulat la biserică, ascultând pe pastorul vostru sufletesc, *căci el priveghiază pentru sufletele voastre.*

Ascultați pe mai marii voștri căci și stăpânirea e de D-zeu rânduită zice sf. Ap. Pavel.

Acum mă adresez și vouă femeilor care aveți o chemare, un rol sfânt și anume *rolul de mamă.* Uitați păcatul ce l-ați făcut până acum și când vă veți duce la casele voastre să vă îngrijiți copiii ca lumina ochilor. Unde nu vă pricepeți, întrebați pe cele ce știu. Și când un cuget greu v'apasă, nu uitați să bațeți la ușa bisericii, căci ea v'așteaptă

Mântuitorul a spus că oricare femeie poate să fie un isvor de bine și poate să îndrepte un neam și chiar o lume întreagă.

Și-atunci, când providența Divină se varsă peste sufletele voastre, puneți-vă în cugetele voastre pilda unei vieți înalte și purtați-vă în așa chip, încât copiii voștri să umble cu ochii închiși tot pe aceleași căi pe care veți merge de-acum încolo. Făcând astfel, în ceasul cel mare, când veți încrușișa mâinile pe piept, ușor veți înalta ochii către cer zicând: „Acum liberează Doamne pe roaba ta, căci pe pământ cât am stat, sămânță bună am semănat“. Iar fiilor și ficelor vcastre le veți zice: „Dragii mei, aduceți-vă aminte de ceia ce cu drag v'a purtat în brațele ei, faceți mai mult de cât a făcut ea și rugați-vă pentru ea (S. Mehedinți).

Vedeți voi cele ce sunteți mame. ce chemare sublimă aveți? Voi sunteți cele ce urziți viitorul neamului. Deci faceți-vă datoria de mame bune.

Ca încheere, încă odată vă spun când veți fi la casele voastre să nu nesocotiți biserica și cuvintele noastre sau ale preotului D-v, ci să vă întăriți în Duhul iubiri aproapelui și mai ales către iubire desăvârșită în D-zeu ca și sf. Perpetua pe care v'am dat-o de exemplu Da fraților! Să iubim pe D-zeu, și patria și atunci vom fi un popor fericit.

Incheind, rog pe bunul D-zeu să vă întărească și să vă călăuzească pe calea cea dreaptă ce duce la fericire — Amin.

Spre știre

Incepând cu acest număr în articolii de fond următori vom publica o seamă de probleme, care urmează a fi obiectul preocupărilor de activitate, chemate a fi înfăptuite. P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie în fegetură cu aceste probleme a adresat mai multor P. C. Protopopi și preoți eparhiali următoarea scrisoare:

Nr. 6086/927.

În timpul din urmă tot mai mult s'a accentuat observația că în biserică lipsește fapta creștină Pentru a nu Ni se aduce nouă slujitorilor Sf. Altare învinuirea că am fi asemenea unor ivoare fără de apă, smerenia Noastră credem necesar să apelăm la binevoitorul concurs al P. C. Tale întru ducerea la îndeplinire a unor probleme, dintre cari unele au fost des-

bătute și în sesiunea din 1927 a Congresului Mitropolitan din Sibiu.

Voim în special să abordăm chestiuni, cari să poată avea și urmări vizibile, adică voim a pune probleme cari să se și înfăptuiască, fiindcă citim la II. Petru cap. 1 v. 5. „Sporiți întru credința voastră fapta bună“ — Voim ca vieța creștină în parohii să fie legată de înfăptuiri, în vederea cărora trebuie să acționăm și prin presa noastră bisericească.

Astfel voim a lucra efectiv pe terenul asociațiilor religioase, al activității misionare, caritative. Urmărim îmbunătățirea vieții religioase-morale a credincioșilor, îngrijirea birericilor și cimitirelor, și peste tot intenționăm a face tot ce este potrivit ca să asigurmă apropierea de D-zeu a sufletelor.

Veți binevoi a ține seamă de considerațiunile practice, adică de posibilitățile de realizare, cuprinzând tema o expunere de cel mult două articole, cari urmează a se publica în Biserica și Școala“. — Prin aceasta contribuim și la o redactare cât mai bună a organului oficial al eparhiei noastre, având interesul să dovedim în toate privințele că muncim cu sistem, după metode cari dovedesc scopuri bine definite.

Vă rugăm să trimiteți lucrarea pe adresa noastră.

Cu arhieresti binecuvântări

University Library Cluj **† Grigorie m. p.**
piscop

„Națiunea Dominantă“

Acesta este numele unui nou ziar ce apare în București, redactat de înflăcăratul român ortodox, Tudor Popescu, vicepreședintele societății ortodoxe a femeilor române din România Mare.

Însuși titlul acestui ziar ne arată că el va lupta pentru drepturile și pentru biruința religiei ortodoxe din patria noastră. În cei doi numeri apăruiți până acum autorul ne arată pericolul ce amenință biserica noastră prin concordat, prin intervențiile unor uniți de a se schimba și proiectul de lege al cultelor ce urmează să fie votat de corpurile legiuitoare așa fel că, dacă dintr-o comună toți uniți ar reveni la biserica mamă — de unde au fost duși cu înșelăciuni, — biserica lor cu toate averile ei să nu treacă cu ei la religia ortodoxă, ci să rămâne papei dela Roma.

Deci preoțimea ortodoxă din România va trebui să vegheze ca proiectul de lege al cultelor să se voteze cu paragraful 41 neschimbat, căci de aceasta este vorba.

Pentru acest scop este de neapărată trebuință ca toți să ne înșirăm sub steagul ortodoxiei desfășurat de dl. Popescu Tudor prin ziarul „Națiunea Dominantă“.

Preoțimea noastră din eparhia Aradului a dat dovadă totdeauna de un sentiment ortodox și național.

Acum va face proba când va abona fiecare ziarul „Nașlunea Dominantă”. Costă numai 300 lei anual. Adresa București str. Sf. Apostoli 10 Uniților cari strigă până acum contra acestui ziar, le spunem că el nu va dispărea, căci toată preoțimea română îl sprijinește.

INFORMAȚIUNI.

Schimbări în personalul Consistorului din Arad. La începutul anului curent, în personalul Consistorului nostru s-a făcut următoarele schimbări: Dl. Dr. Gh. Popovici fost revizor eparhial, a trecut în calitate de profesor la Academia teologică din loc.

La postul de revizor eparhial a fost ales protopopul din Ineu, Ioan Georgea.

La referada pensionarilor, ținută până acum de I. Cioară care a dimisionat, a trecut părintele Aurel Pârnu care va lucra cu părintele referent D. Muscan la senatul episcopesc.

Iar la postul de ajutor contabil a fost instituit părintele T. Draia venit dela parohia Moroda.

Logodnă. Anunțăm cu plăcere logodna d-soarei Valeria Țolea, fica protului A. Țolea din Coroi (jud. Bihor) cu d. Coriolan Putici funcționar la Consistorul nostru și viitor preot al frunții comune Cuvin.

Administrator protopopesc. Vener. Consistor a numit adm. protopopesc al tractului Belinț, pe par. Iosif Geanță din Topolovățul mare.

Regele Spaniei divorțează? Din Paris vine știrea că regele Alfons al Spaniei vrea să se despărță de soția sa, care i-a dăruit doi copii din care unul este surdomut, iar celalalt tuberculos, astfel că nu are moștenitor la tron. Regele s'a adresat și Papei pentru încuviințarea divorțului. Regele se va însura probabil cu o prințesă franceză.

Copii din Rusia. O mulțime de copii din Rusia, fără ajutor și fără hrană s'au apucat să jefuască Poștița n'a putut să-i oprească pe copii înfometaiți. Copii umblă în hoarde mari și jefuiesc tot ce le vine în cale. Numai în luna Decembrie trecute s'a constatat că peste 2000 de case au fost jefuite de acești copii fără căpătâi.

Proces pierdut Funcționarii unguri cari n'au depus jurământul ci au fugit în Ungaria au făcut proces la curtea din Haga. Curtea din Haga a dat sentința în procesul acestor hotărând ca funcționarii de naționalitate ungară care n'au depus jurământul de credință, n'au dreptul la despăgubiri. Prin urmare asemenea plângeri contra statelor sunt fără nici un temel.

Câte neamuri sunt pe pământ? Un învățat din Franța a aflat că pe pământ trăesc 850 de neamuri, cari vorbesc tot atâtea limbi. Unii deși vorbesc aceiași limbă, totuși cu greu se înțeleg căci vorbesc în

dialecte, adică într'alt fel decum este limba scrisă în cărțile lor de școală. A găsit 5000 de dialecte. În America oamenii vorbesc 417 limbi. În Asia 143, în Africa 115, în Australia și insulele dinprejuru-i 106, în Europa 89 limbi.

Din America la Paris, pe jos. Uun tânăr în vârstă de 25 de ani, anume Ewen Eastman a părăsit în ziua de 17 Ianuarie orașul Salem din Statul Massachusetts, America spre a se duce pe jos la Paris. Primarul din Salem a dat tânărului o scrisoare pentru președintele republicii franceze. El se îndreaptă spre nord-vest ajunge în Alaska de unde va trece strâmtoarea Behring pe gheață. El speră să ajungă la Paris în anul 1930.

Nr. 153/1928.

Publicațiune.

Parchetul de 4-3 Ha. din pădurea Statulu în hotarul comunelor Șoimoș-Milova, cedată în folosința eparhiei ort. române a Aradului se va da în exploatare pe calea concursului cu oferte în scris, cari se vor înainta la consiliul eparhial ort. rom. din Arad până în 20 Februarie a. c. unde să pot primi informațiuni mai detaliate.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.

CONCURS.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. Vășoia, tractul ppt. Buteni, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiu.

1. Sesia par. 32 jugh. parte arător parte fânaț.
2. Casă parohială.
3. Bir și ștole legale.
4. Intregre de salar dela stat.

Alesul va plăti impozitele câtră stat și comună după beneficiul său. Va catehiza și va predica regulat. Reflectanții trebuie să se prezinte la Vășoia pentru serviciul divin — rituale și oratorie.

În înțelegere cu F. Roxin ppter.

Consiliul Eparhial Ort. Rom.

—□—

1—3

Poșta administrației.

Abonații foii „Biserica și Școala” sunt rugați să-și achite fără amânare eventualele restante și să ne trimită abonamentul pe anul 1928; iar Epitropiile parohiale să ne remită cât mai urgent calendarele rămase nevândute.

Redactor responsabil: SIMION STANA

Censurat. Prefectura Județului.